

Tárgytematika / Course Description

Közlekedésgazdaságtan

NGB_LO002_1

Tárgyfelelős neve /

Teacher's name: dr. Tömpe István

Félév / Semester: 2020/21/1

Beszámolási forma /

Assesment: Vizsga

Tárgy heti óraszám /

Teaching hours(week): 2/1/0

Tárgy féléves óraszám /

Teaching hours(sem.): 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA / AIM OF THE COURSE

A tantárgy - alapvetően a Közgazdaságtan c. tantárgy anyagára építve - az általános közgazdasági szemléletmód kialakítását, a gazdasági rendszerek, a nemzetgazdaság és a szállítás és hírközlés legfontosabb gazdasági fogalmainak és összefüggéseinek megismerését, a gazdálkodó egységek gazdasági folyamatait elemző, tervező módszerek bemutatását tűzi ki célul. A tananyag kialakítása a Közlekedésgazdaságtan I. c. tantárgy tematikájával összhangban, arra épülve készült.

A tantárgy elméleti anyaga a matematikai és számítástechnikai ismeretek mellett a Közlekedésstatisztika, a Szervezés tanterv anyaga támaszkodik, szoros kapcsolatban van a Közlekedési üzemtan, a Közlekedési operációkutatás, a Közlekedés kereskedelem technikája, Logisztika c. tantárgyakkal.

A tananyag az egyes szakirányok üzemgazdaságtani tantárgyainak alapozó ismeretanyagát foglalja össze.

TANTÁRGY TARTALMA / DESCRIPTION

1. A Közlekedésgazdaságtan tárgya és tartalma, a közlekedésgazdaságtan mint ágazati gazdaságtan. Általános összefüggések.
Közlekedés az újratermelési folyamatban. A közlekedés társadalmi - gazdasági helye és szerepe. Áru- és személyszállítási szükségletek. Áruszállítási szükséglet és befolyásoló tényezők. Személyszállítási szükségletek és befolyásoló tényezők. A közlekedés és a rendszerszemléletű elemzés. A közlekedés rendszerspecifikus tényezők. Az anyag- és termékáramlás rendszerszemléletű kezelése. Közlekedés és logisztika. Termelés-szervezés és a logisztikai rendszerek kapcsolódása.
2. A termelés gazdasági eredményességének értékelése. Gazdaságossági elemzések alapkérdései és rendező elvei. Mutatószámok képzése, általános mértékkategóriák.
3. A gazdaságossági vizsgálatok néhány sajátossága. Relatív jelleg és az "időtényező" szerepe. Dinamikus gazdaságossági ("Cash - flow" jellegű) számítások elemei. (Kamatos kamat, diszkontálás, folyamatos kifizetések, annuitás, jelenérték, tőke megtérülés, a kockázat figyelembevétele.)
4. A gazdasági eredményesség értelmezése, általános mértékkategóriák. Termelési függvények, mint a gazdasági tevékenység modellezésének alapjai. A termelési függvényekkel kapcsolatos néhány összefüggés (homogenitás, helyettesítési határány, helyettesítési rugalmasság). A termelési tényezők kapcsolata, a gazdálkodási optimum vizsgálata.
5. Zárthelyi dolgozat

7. A munka termelékenysége. A munkatermelékenység alakulására ható főbb tényezők. A termelékenység mérés sajátossága a közlekedés területén. Termelési költségek és az önköltségszámítás technikai elemei. Költségfogalmak értelmezése. Kalkuláció, kalkulációs módszerek. Költséginformációk felhasználása.
8. Költségváltozás elemzése. Egyedi önköltség-számítási módszerek a közlekedésben. Költségszerkezet elemzése. Költségfüggvények, jellemző költségkarakterisztikák.
9. Marginális költségszámítás, a határkölségfüggvény értelmezése. Értékelemzés mint költségvizsgálati módszer.
10. Jövedelmezőség (rentabilitás). A termelés rentabilitása és a termelési volumen összefüggése. Jövedelmezőségi karakterisztikák.
11. Fedezeti költségszámítás, költségfedezeti diagram. Szállítási piac, kereslet, kínálat, áralakulás.
12. Gazdasági - társadalmi hatékonyság. A hatékonyság értékelésének szintje, egyéni és társadalmi megítélés. A közlekedés externális költségei. A gazdasági - társadalmi hatékonyság komplex elemzési módszerei.
13. Zárthelyi dolgozat

Gyakorlat:

1. Közlekedésgazdaságtani problémák – témaválasztási javaslatok az elemző tanulmány elkészítéséhez
2. A közlekedés fejlődésének története és szerepe a nemzetgazdaság fejlődésében
3. A gazdaságossági elemzések és az eredményesség szerepe - esettanulmány
4. Gazdaságossági számítások a gyakorlatban - feladatmegoldás
5. Felkészülés a zárthelyi dolgozatra
6. A zárthelyi dolgozatok értékelése
7. Termelékenységi mutatók és kalkulációs módszerek - feladatmegoldás

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE / ASSESSMENT'S METHOD

A félév vizsgával zárul. A félévi követelmény teljesíthető folyamatos felkészüléssel, a félév során megírt két zárthelyi dolgozat eredménye és egy megadott témából készített elemző tanulmány értékelése alapján és a vizsgaidőszakban a hallgató által választott szóbeli vagy írásbeli vizsgán. Zárthelyi dolgozat időpontja 6. hét és 13. hét. A vizsgán való részvétel feltétele az elfogadott elemző tanulmány.

Értékelés módja:

I. zárthelyi	35 pont
II. zárthelyi	35 pont
Elemző tanulmány	30 pont

A megajánlott jegy feltétele feladatonként minimum 80 %-os teljesítés.

Az összes pontszám szerint:

80-90 pont között 4 (jó)

91-100 pont között 5 (jeles)

KÖTELEZŐ IRODALOM / OBLIGATORY MATERIAL

Kötelező irodalom:

- **dr. Tóth Lajos - dr. Bikás Ernő: Válogatott fejezetek a közlekedésgazdaságtanból.**
- **dr. Bikás Ernő: Üzemgazdaságtan I.**

Ajánlott irodalom:

- **Kádas Kálmán: Közlekedésgazdaságtan Tankönyvkiadó Bp. 1972.**
 - **P.A. Samuelson, W.D. Nordhaus: Közgazdaságtan II. Mikroökonómia KJK. Bp. 1990.**
 - **Borotvás Elemér (szerk.): Közlekedésgazdaságtan Tankönyvkiadó Bp. 1991.**
- Hegedűs Gyula: Közlekedésgazdaság - közlekedéspolitika NOVODAT 1995.**
-